

Stichting Ondersteuning Sovata

Verslag Sovata & Sarateni

Najaar 2024

Stichting Ondersteuning Sovata

**Verslag van Sovata en Sarateni
Najaar 2024**

De beklemd gezeten vingers van Attila

2024-10 VERSLAG NAJAAR

De tweede helft van dit jaar is anders verlopen dan aanvankelijk werd gedacht en met dit verslag brengen wij u graag op de hoogte van alle activiteiten en belevenissen die wij meegemaakt hebben.

Direct na aankomst in april in Sovata kregen wij het bericht dat Edit, de vrouw van Miklos uit de wijk Sarateni, als gevolg van kanker is overleden. De verzorging van de thuiszorg was te laat om haar te verzorgen en had mogelijk haar overlijden kunnen voorkomen. Via Katalin, onze hulpverlener voor de wijk Sarateni, zijn onze condoleances overgebracht.

Renata, een 18-jarig meisje uit de wijk Sarateni, heeft haar diploma van de middelbare school in haar zak en vroeg onze hulp om haar te ondersteunen voor een opleiding tot kapster. Na een goed gesprek waarin de nodige afspraken zijn gemaakt, heeft het team van SOS besloten haar opleiding tot kapster te betalen. Het is een 2-jarige opleiding en na 1 jaar mag zij al praktische taken verrichten in een kapsalon. Het zou fantastisch zijn als er in deze wijk ook een kapsalon gevestigd zou kunnen worden. Wij wensen Renata heel veel succes met haar opleiding en hopen te zijner tijd een klein pand voor de vestiging van een kapsalon te vinden.

Een behoorlijk aantal mensen uit Roemenië en dus ook uit Sovata zoeken werk in Hongarije, Oostenrijk, Duitsland of Nederland. Meestal zijn het buitenlandse uitzendbureaus die de mensen verleiden om voor een bepaald bedrag werk te verrichten in het buitenland. Helaas verdient het uitzendbureau hieraan een flink bedrag per persoon, terwijl de werknemers voor een schijntje 12 tot 14 uur per dag moeten werken. De woonomstandigheden zijn slecht en vaak slapen er 7 tot 10 mannen in een veel te kleine ruimte en zij hebben geen of heel weinig privacy. Het probleem is ook nog dat er geen verzekeringen voor ongevallen zijn afgesloten.

Zo was dat ook het geval met Attila, de man van Melinda van de Iliesi. Zijn werkgever ging failliet en Attila moest op zoek naar ander werk. Zoals u weet krijgen zigeuners of degenen die van zigeuners afstammen, geen of bijna geen werk in Roemenië. Attila werd via een uitzendbureau geplaatst in Duitsland bij een handelaar in uien. Via een lopende band moest hij de uien op maat in kratten doen terwijl de lopende band heel snel ging. De 1ste week had Attila het niet goed gegaan en als straf kreeg hij een boete en stond ineens op € 50,- in de min. Natuurlijk wilde hij beter werk leveren en probeerde van alles om het sorteren te verbeteren. Helaas kwam hij in de 2de week met zijn pink en ringvinger tussen de lopende band. Zijn beide vingers waren behoorlijk verwond en Attila kon daardoor niet meer werken. Aan het einde van de week werd hij ontslagen en in een busje vol met andere mensen teruggebracht naar Sovata. Zonder geld, een illusie armer en met schulden kwam Attila verdrietig thuis. De boete van € 50,- voor het verkeerd sorteren van de uien en de terugreis moesten immers terugbetaald worden.

MEI

Het is een spannende tijd nu de verkiezingen van een nieuwe burgemeester voor de deur staan. Na het overlijden, als gevolg van een tragisch ongeval in 2022, van de laatste burgemeester Biro Csaba, heeft de locoburgemeester de honneurs waargenomen tot zijn pensioen eind mei van dit jaar. Zoals in ieder land kunnen de inwoners van een plaats via een stembiljet kiezen welke man of vrouw zij graag zien als nieuwe burgemeester, maar helaas hangt de naam van de gekozen burgemeester niet af van het aantal stemmen,

maar wie de stemmen telt. Wij zullen nu moeten afwachten wie de nieuwe burgemeester wordt en hopen dat de verkiezing op een eerlijke manier zal verlopen.

Via Levente, één van onze hulpverleners ter plaatse, kregen wij de vraag van Suszanna, de oma van Time van 20 jaar, of wij de begrafenis kosten van Time wilden betalen. Time heeft zich verhangen omdat hij de zorgen voor zijn gezin met 2 kleine kindjes niet meer kon overzien. Oma Suszanna wil hem graag een mooie begrafenis geven. Natuurlijk helpen wij haar om haar kleinzoon op een eervolle manier naar zijn laatste rustplaats te brengen.

Iluszka, een van de dames van Hostad, heeft ernstige hartproblemen en kan de kosten voor een arts en al helemaal niet de kosten van een hartspecialist betalen. Op het moment dat haar hart weer op hol sloeg, besloot haar zoon gewoon een ambulance te bellen. En waarachtig, de opgetrommelde ambulance kwam Iluszka ophalen en bracht haar naar het ziekenhuis. Daar werd zij op de juiste manier behandeld en mocht daar zelfs een paar dagen blijven om de behandeling goed af te ronden. Een wat bleek achteraf? Er hoefde niets betaald te worden voor de ambulance, het verblijf in het ziekenhuis en de behandeling. Als je zelf naar een dokter of ziekenhuis gaat, moet je wel alle kosten zelf betalen. Het blijkt, dat als iemand de ambulance belt en de patiënt naar het ziekenhuis brengt, de kosten van behandeling voor rekening van de overheid komen !!! Dat is natuurlijk prachtig en iedereen in haar wijk weet nu wat te doen bij ernstige ziekte of ongeval. Dat zijn heel veel geldzorgen minder.

Voor de kleine Naomi van 5 jaar worden luiers gevraagd voor een gewicht van 18 kilo en zwaarder. Het meisje is door haar ziekte behoorlijk dik en incontinent. Luiers in maat 6 of hoger zijn niet te koop in Sovata en omgeving. Van een sponsor kregen wij gelukkig 6 grote pakken luiers in maat 6 voor Naomi. Fantastisch. Zelf konden wij nog een aantal pakken pampers voor haar meenemen.

JUNI

Tunde, één van onze hulpverleners voor de wijken Iliesi en 1 Mai stuurde ons een bericht dat Ella van de 1 Mai haar nieuwe gebitsprothese heeft gekregen. Wij kunnen nu de kosten van € 450,- betalen aan de tandarts en tandtechniker voor het trekken van de rotte restjes tanden en kiezen en het maken van de gebitsprothese voor onder en boven. Een heel blij Ella kan weer voluit lachen.

JULI

In het vorige verslag, "Voorjaar 2024", schreven wij u dat één van onze sponsors heel graag wil helpen met het realiseren van een speeltuin op de Iliesi. Dat is natuurlijk fantastisch.

Op de Iliesi is helemaal niets om mee te spelen of zich te vermaken. De speeltuin zal een groot verschil maken voor de kinderen van de Iliesi. Ook voor de ouders is het een leuke en mooie plek om samen met de kinderen wat uurtjes door te brengen. In afgelopen april is er, samen met Janos, de eigenaar van het stuk grond achter de kleine supermarkt, gekeken welke speeltoestellen geschikt zouden zijn. Er worden allerlei modellen bekeken en voor de verschillende leeftijden wordt een 5-tal speeltoestellen uitgekozen. Van klimhuis met glijbaan tot wipkip, van zandbak tot schommel en van draaimolen tot wip en allerlei los speelgoed zoals tennisrackets, hinkelbanen, springtouwen en badminton rackets. Wat zullen de kinderen opkijken van al die vrolijke speeltoestellen.

Na het bestellen van de speeltoestellen en na overleg met de leverancier wanneer geleverd kan worden, besluiten Janny, Cees en Yvonne om van 10 tot en met 19 mei naar Sovata af te reizen om de speeltuin officieel te openen.

Dat was té enthousiast gedacht, de leverancier liet enkele weken later weten dat de speeltoestellen later geleverd zouden worden dan was afgesproken en moesten wij onze reis verplaatsen naar 7 tot en met 17 juli. Maar het was de moeite waard. Wat een super mooie, vrolijke en gezellige speeltuin is het geworden!! Bij de opening op 13 juli waren er tientallen kinderen die niet konden wachten om de speeltuin te openen. Bij het sein dat de kinderen de afbakening door mochten, renden zij luid gillend van blijdschap door de afbakening. Wát een feest en wát een vrolijkheid. Natuurlijk was er voor alle kinderen een ijsje, snoepjes en een cadeautje. De kinderen hebben voor de Nederlandse sponsor een prachtig schilderij gemaakt en dit is als dank aan de sponsor overgedragen.

Namens de ouders en de kinderen en het hele SOS team HARTELIJK DANK VOOR DE PRACHTIGE SPEELTUIN.

Behalve de vrolijke opening van de prachtige speeltuin gingen de andere bezoeken tijdens dit extra bezoek gewoon door. Robert de man van Edit van Hostad, was met zijn hoofd door een glazen plaat gevallen en had heel veel glassplinters in zijn hoofd. Gelukkig was hij wel naar het ziekenhuis gebracht waar veel van de glassplinters uit zijn hoofd zijn gehaald. Robert had slaapmedicatie gekregen om rustig te blijven en zo de wonden te laten genezen. Hopelijk loopt dat goed af. Er is afgesproken dat als het niet goed zou gaan, Edit met Levente zal bellen om hem alsnog naar het ziekenhuis te brengen voor verdere behandeling.

In juli mochten wij het gezin van Szilard-Lehel blij maken met een 2de nieuwe rolkas voor het kweken van groenten en planten op grote schaal . Dit gezin heeft een zoon en een dochter die beiden op de universiteit studeren en zij zullen later het bedrijf van hun ouders overnemen. De groenten worden verkocht op markten en de planten, met name chrysanten, worden gekweekt voor de graven van overleden familieleden. Uit omliggende dorpen komen veel mensen deze planten kopen. Het geeft dit gezin een mooi inkomen, waarvan beide kinderen ook kunnen studeren op de universiteit in Tigru-Mures.

Natuurlijk gaan wij ook even kijken of Annamaria uit de wijk Morii, weer terug is in Sovata. Onze verrassing was groot te zien dat AnnaMaria inderdaad terug is en haar kindje in de armen heeft. De kleine Emma mogen wij bekijken en zelfs even vasthouden. Wij zien dat het voetje van Emma niet goed staat en vragen haar of er al een dokter naar het voetje heeft gekeken. Nee, was het antwoord en het zal goed komen met het voetje, zegt zij. Dat is natuurlijk niet zo. Gelukkig hebben wij Levente bij ons en als fysiotherapeut/sportleraar ziet hij dat het voetje wel goed kan komen maar wel begeleid moet worden door een orthopeed. Natuurlijk proberen wij direct een afspraak te maken voor haar bij de orthopeed in Tigru Mures. Dat valt niet mee, omdat AnnaMaria geen CNP kaart heeft (een soort paspoort). Zonder een CNP kaart kan een inwoner van Roemenië helemaal niets. Levente zegt toe ervoor te zorgen dat er op de een of andere manier een afspraak gemaakt kan worden met een orthopeed.

In het krot waar AnnaMaria met haar kindje moet wonen is het een drama: geen water, geen elektra, een hele slechte kachel zonder brandhout, geen eten en geen pampers voor Emma.

In de kleine en vieze ruimte staat een teiltje met zwart water dat bedoeld is om Emma in te wassen. Waarschijnlijk komt dat water uit het riviertje dat vlak naast het krot stroomt. Wat

Het is goed te zien dat het voetje van Maria niet goed is.

een akelige toestand. AnnaMaria is wel heel erg lief voor haar dochtertje, maar eigenlijk is het verschrikkelijk dat zij zo moet leven met haar kindje. De gemeente doet helemaal niets om haar te helpen of te ondersteunen. Wij zorgen natuurlijk voor eten, drinken en luiers voor Emma. Uit de kinderkleding winkel van Melinda halen wij een stapel babykleertjes, sokjes, dekentjes en rompertjes. Nadat wij alle spullen afgegeven hadden, leert Janny AnnaMaria hoe je een luier om doet, wanneer je een nieuwe om moet doen en hoe 'n rompertje aangedaan moet worden. Na wat oefenen lukt het AnnaMaria aardig om de luier te verwisselen. Wij geven slechts een paar pakken pampers en geven de rest aan Levente mee. In het krot zit een gammele deur, er zit aan één kant geen raam en iedereen kan zomaar de spullen pakken en meenemen.

Daarom brengt Levente iedere week het aantal pampers die nodig zijn. Een van onze contacten in Sovata is Ilona. Zij helpt AnnaMaria waar zij kan met eten en drinken en brengt ook altijd eten mee voor de volgende dag(en). Dat is heel fijn en geeft ons enige rust. Wat heel fijn zou zijn is als wij het krot kunnen verbeteren of zelfs plat gooien en een nieuw huisje neerzetten. De kosten van een nieuw huisje zijn ca. € 12.500,-. Belangrijk is wel om te weten wie de eigenaar van de grond is. Het risico dat een eventuele eigenaar de grond en het huisje kan innemen, willen wij niet nemen. AnnaMaria zou dan helemaal geen onderkomen meer hebben. Wij hebben ook gedacht aan een mobiele woning, een kleine stacaravan of een tot huisje verbouwde 20 voet container. Het zou een droom zijn als dit uit zou komen.

Tijdens het extra bezoek aan Sovata ter ere van de opening van de prachtige speeltuin kregen wij een heel vervelend bericht. Per 1 juli 2024 heeft de Roemeense Overheid zeer strenge regels ingevoerd voor alle hulptransporten.

Het leek wel een complete aardverschuiving binnen de gelederen van SOS toen de nieuwe en zéér strenge regels bekend werden.

Het leek er bijna op dat het ondoenlijk zou zijn om nog transporten te kunnen sturen en daarmee het bestaan van SOS ten einde zou komen.

De Roemeense overheid verplicht alle stichtingen/hulptransporten om voor ieder item dat verpakt gaat worden, een code aan te vragen. Dat betekent dat er voor bijvoorbeeld voor 'n paar schoenen, heren- en dameskleding, stukje handzeep, jongens- en meisjeskleding, babykleding, voedsel, tandpasta en alle andere goederen en artikelen een code per artikel aangevraagd moet worden. Daarnaast moeten de goederen per doos gesplitst worden. Per doos mag er dus alleen jongenskleding óf meisjeskleding óf handzeep óf voedsel etc. inzitten. Geen code mag per ongeluk "vergeten" zijn, want dat betekent een behoorlijke boete.

Naast al deze regels moeten wij ons registreren als verstuurder van het transport in het RO E-Transport Systeem. Dit systeem zal toezicht houden op het verkeer van goederen op Roemeens grondgebied. De ontvangers in Sovata moeten eveneens aangesloten zijn in het RO E-Transport Systeem. Navraag bij onze hulpverleners in Sovata heeft ons geleerd dat aansluiting bij dit RO E-Transport Systeem op heel veel problemen stuit. Als aansluiting al zou lukken, dan zijn de geraamde kosten € 2.000,-- per ontvanger en per vervoerder. Als er geen aansluiting mogelijk is, kunnen er geen transporten meer verstuurd worden.

Door de grote onzekerheid die bij ons is ontstaan, zijn wij op zoek gegaan naar een andere manier van het versturen van de transporten. Nu vervoeren wij per truck over de

weg van Rotterdam naar Sovata. Per vliegtuig of per trein zou ook nog een mogelijke optie kunnen zijn. Na lang zoeken hebben wij een vervoerder gevonden die de truck per trein kan versturen. De controle op de treinstations zijn kennelijk nog niet zo streng en heftig. Waarschijnlijk komt dat omdat er eenvoudigweg geen controle mogelijk is als de goederentrein met alle opleggers op het station aankomt. Het is dan de bedoeling om zo snel mogelijk de opleggers van de trein te rijden en te zorgen dat de trein weer snel verder kan.

De keuze was door ons snel gemaakt en hebben de nieuwe transporteur gevraagd wat de kosten van ons transport zouden kunnen zijn. Dat was even schrikken: € 3.700,- (incl. BTW) in plaats van de gebruikelijke € 1450,-. Deze transporteur maakt voor ons ook alle documenten in orde en dat scheelt heel veel stress en energie.

Om de kosten van het komende transporten te kunnen betalen, hebben wij in de loods een kleine 2de handswinkel met dames- en heren kleding, jassen en schoenen geopend. Het kan niet zo zijn dat wij donatiegelden, bedoeld voor bijvoorbeeld voedselbonnen, winterhout, kachels, ouderenprojecten etc. gebruiken voor de betaling van de transporten. Immers alles donaties moeten voor de volle 100% gebruikt worden waarvoor zij gedoneerd zijn.

Op vrijdag 13 september kregen wij het bericht dat het transport zonder problemen is aangekomen in Sovata en Sarateni. Dat was een prachtig bericht en natuurlijk zijn onze mensen in Sovata niet alleen dolblij, maar ook het hele team van SOS was dolgelukkig.

Helaas kunnen niet alle goederen meer mee die wij normaal gesproken meenamen. Bij dit reisverslag zullen wij een lijst toevoegen wat wel en niet meer meegestuurd mag worden.

Van de schrik bekomen door de strenge regels van de overheid, gingen wij weer verder met de bezoeken die gepland stonden.

In januari 2022 is Istvan, de man van Piroska en de vader 5 kinderen overleden. Dat was eigenlijk een grote opluchting omdat vader Istvan niet echt een fijne vader was en er na zijn overlijden rust in het gezin kwam. En kon er een koe, een varken, kippen en zelfs een oude tractor gekocht worden. Dit gezin gaat nu met sprongen vooruit. Dat was prachtig om te zien. Helaas is op 15 juli ook Piroska overleden en staan de kinderen er alleen voor. Niet alle kinderen zijn fysiek sterk en Csongor, het jongste kind is pas 12 jaar. Het gemeentebestuur, een groot deel van de bevolking en een restauranteigenaar hebben met elkaar ervoor gezorgd dat de kinderen door een oom een tante worden opgenomen in een nieuw huis, een stukje verder dan het ouderlijk huis. De oudste 2 jongens blijven in het ouderlijk huis, samen met opa en de broer van Piroska. Wij wensen de kinderen alle sterkte toe en hopen dat zij hun leven weer kunnen oppakken met hulp van hun oom en tante.

Na een lange dag gaan wij terug naar ons logeeradres en besluiten na het eten even naar het Roemeense nieuws te kijken. Het nieuws vertelt ons dat er in de bossen in Sovata een jong stel, tijdens een wandeling, is aangevallen door een beer. Het meisje werd dodelijk verwond. De nieuwslezer wist te melden dat je niet bang hoeft te zijn omdat de beren alleen zigeuners en Hongaren te pakken nemen. Wij waren met stomheid geslagen!!

De laatste dag van ons bezoek van juli is aangebroken en wij pakken onze koffers in en vertrekken vroeg in de morgen richting Nederland. Een autorit van 3 dagen.

AUGUSTUS

Weer eenmaal thuis krijgen wij al weer berichten van onze hulpverleners uit Sovata. Tunde vraagt ons om voor de 5-jarige Viktoria pampers mee te nemen in maat 6 of 7. Pampers in deze maten zijn niet te koop in Sovata. Viktoria is geboren met ernstige hartproblemen en is incontinent. Zonder pampers kan Viktoria niet naar school. Wij gaan in Nederland op zoek naar pampers in een grote maat.

Van Ilona en Levente, twee van onze plaatselijke hulpverleners, kwam het bericht dat Annamaria met haar kindje zo snel mogelijk naar een orthopeed moet voor het voetje van de kleine Maria. Het is lastig om een ziektekostenverzekering voor Annamaria of Maria af te sluiten omdat Annamaria geen CNP kaart (paspoort) heeft en zonder CNP kunnen wij niets doen. Ilona en Levente proberen via hun familiedokter een afspraak te maken met een Orthopeed. En dat lukte!!!! Geweldig! Levente zal op de afgesproken datum met Annamaria en Maria naar Tigru Mures gaan voor een bezoek aan de orthopeed.

SEPTEMBER

In deze maand zal het transport voor het eerst per trein vervoerd worden en dat is ook best spannend. Op vrijdag 6 september zal het transport in Rotterdam geladen worden en zal maandag 9 september naar het treinstation rijden. Het kan erg druk zijn met het aanbieden van opleggers en containers en het kan zijn dat onze oplegger een dag later pas op de trein kan worden gezet. Alles blijkt goed te gaan en op 13 september krijgen wij het bericht dat het transport zonder enig probleem is aangekomen in Sovata.

Grote opluchting zowel bij ons als in Sovata.

Na de blijdschap van het goed arriveren van het transport krijgen wij op 14, 15 en 16 september via het Nederlandse nieuws te horen dat er vreselijke overstromingen zijn in Roemenië. Bij de grens van Roemenië en Moldavië is het vreselijk noodweer en moeten de mensen vrezen voor hun leven. Wij zijn blij dat Sovata niet geraakt is door het hele slechte weer en de overstromingen.

Van Janos, de eigenaar van het stuk grond waar de speeltuin gerealiseerd is, krijgen wij regelmatig foto's van spelende en vrolijke kinderen en van verbeteringen en aanpassingen. Dat is erg leuk en wij sturen de foto's weer door naar de sponsor.

Een grote verrassing voor de mensen op de Minei, de voormalige bewoners van de vuilnisbelt. Zij hebben in augustus elektriciteit gekregen. Er is in die wijk een groot stuk bos aangekocht door een grote investeerder. Deze investeerder is van plan om veel bomen te kappen om de grond te gaan gebruiken voor landbouw. De vraag is of deze 5 families daar kunnen blijven wonen. Het is nu een grote stofbende door de heen en weer rijdende enorme vrachtwagens die hout en grond van deze plaats vervoeren. Het is ons niet bekend welke investeerder de grond heeft aangekocht, maar wij komen daar wel achter. Het is belangrijk dat de families die hier wonen, een veilige andere plek aangeboden krijgen. De families zijn natuurlijk blij met de elektriciteit maar het is ook voor hen een angstige periode.

Het transport is al ruimschoots op tijd aangekomen in Sovata. Levente en zijn team hebben de vele dozen al op de plaats van bestemming gebracht. Onze reis start op zaterdag 19 oktober en wij vinden het best weer een beetje spannend. Wij weten immers nooit wat wij deze keer weer gaan tegenkomen.

Het wintertransport dat
zonder problemen is
aangekomen.

MAANDAG

Vandaag komen wij, na een reis van 3 dagen met de VW bus transporter, aan in Sovata. Veel mensen zien de Nederlandse bus rijden en zwaaien naar ons. Het zal niet lang meer duren of iedereen in Sovata weet dat wij er weer zijn.

Alle koffers, extra dozen met extra goederen, de tassen met de gezinsdossiers en alle andere spullen laden wij uit en wij nemen onze intrek op ons logeeradres op de Principala. Bij binnenkomst zien wij dat Levente alle dozen, bestemd voor de wijken Hostad, Capeti en Iliesi, al heeft gebracht en keurig en droog onder de luifel heeft opgestapeld. Dat is fijn, omdat wij dan direct kunnen beginnen met het klaarleggen van alle dossiers, paracetamol, stukken zeep, tandpasta, tandenborstels, breiwerken en poppen voor alle gezinnen die bezocht worden. Dat is best een hele klus, zeker nu de overheid zeer strenge regels heeft uitgevaardigd en alle goederen separaat verpakt moeten worden.

In de tussentijd gaan Cees en Yvonne de voedselbonnen ophalen bij Katalin. Katalin heeft sinds 4 jaar een administratiekantoor en naast de werkzaamheden voor o.a. de mensen die niet kunnen lezen en schrijven, produceert zij voor ons de voedselbonnen voor alle gezinnen. Wij krijgen de voedselbonnen keurig in enveloppen met daarop de naam, CNP nummer, adres van de begunstigden. Natuurlijk is Katalin ook heel blij met onze komst en vertelt ons dat wij zeker bij Csaba en Maria op Sarateni Hoog moeten kijken. Het blijkt daar een drama te zijn. Gelukkig stonden deze mensen al op onze lijst om te bezoeken. Een check van 2 x per jaar vinden wij sowieso nodig om te weten hoe het met de mensen gaat en of de hulp nog nodig is of wellicht vergroot moet worden.

Het is best wel aan de late kant als alle teams hun spullen klaar hebben liggen voor de volgende dag. Snel even een boterham en gauw naar bed, het is morgen vroeg dag.

DINSDAG

Bij het wakker worden zien wij al dat het een mooie en droge dag zal worden en wij hebben er zin in om aan de slag te gaan. Zoals altijd begint Janny in haar wijk, de Iliesi. De wijk Iliesi is nog steeds niet geasfalteerd en het blijft daar een hele stoffige boel. Janny bezoekt altijd de ouderen, de gezinnen met kleine kinderen en de probleemgezinnen. Een ander team zal de andere gezinnen bezoeken. Janny en haar team kunnen niet in 6 dagen alle 163 gezinnen uitgebreid bezoeken en daarom kan een ander team haar helpen bij het bezoeken van gezinnen waar geen echte problemen zijn of andere narigheid is. Iedere avond is er overleg met het team van Janny en het andere team. Dat werkt erg goed en krijgt ieder gezin de aandacht die nodig is.

Alle gezinnen op de Iliesi krijgen paracetamol, handzeep, tandpasta, tandenborstels en natuurlijk de envelop met voedselbonnen.

Deze keer gaat Janny als eerste naar het gezin van Melinda en Attila. Attila had zijn pink en ringvinger behoorlijk beschadigd bij het sorteren van uien op de lopende band tijdens zijn werk bij een bedrijf in Duitsland. Aan het begin van dit verslag hebben wij u daarover al geïnformeerd. Natuurlijk is het gezin hartstikke blij met het bezoek van Janny en bedankt voor de gezinsdozen die Levente bij hen heeft afgegeven. De inhoud van de dozen zijn een enorme hulp voor dit gezin omdat Attila nog niet voor 100% kan werken en er niet zomaar werk is. Melinda werkt enkele dagen per week in een restaurant in de keuken. Met kleine kindjes is dat moeilijk, maar zij doen wat zij kunnen om het gezin te kunnen onderhouden.

Het gezin van Kinga en Geza loopt zenuwachtig in de straat en hopen dat Janny gauw naar hen toekomt. Toch moeten zij nog even wachten want Janny moet wel haar route volgen om niet al te veel kilometers heen en weer te moeten lopen. De Iliesi is een wijk van 3 1/2 kilometer en de weg loopt omhoog. Dat is best vermoeiend.

Het team van Marry start op de Capeti en wat later komt het team van Meri haar assisteren. Voor de families op de Capeti zijn er natuurlijk ook breiwerken, paracetamol, toiletzeep, tandpasta, tandenborstels en voedselbonnen.

Iedereen is weer dolblij en gelukkig met hetgeen zij in ontvangst mochten nemen. Helaas is het bezoek aan Emese en haar man Lajos geen fijn bezoek. In het verslag "Voorjaar 2024" schreven wij u al dat het met Lajos niet goed gaat. Inmiddels is Lajos geopereerd, maar de operatie is niet helemaal volgens de regels gegaan. Er bleken 2 tumoren in zijn hoofd te zitten waarvan slechts 1 tumor verwijderd kon worden. Het resultaat is dat Lajos niet meer kan zien, horen en nog maar heel moeilijk kan lopen. Toen Marry vroeg hoe het met hun ernstig lichamelijke gehandicapte zoon Zsolt gaat, moest Emese erg huilen. Volgens de behandelend arts zou Zsolt niet zo lang meer te leven hebben. Vreselijk!!! Yvonne en Cees zijn later nog een bezoek gaan brengen aan Emese en Lajos en zagen met eigen ogen het grote verdriet in dit jonge gezin. Zsolt is zoals altijd, vrolijk en maakt lieve geluidjes. Maar wat is hij mager geworden, ik schrik er heel erg van. Emese durfde het haast niet te zeggen, maar de kleine koelkast die nodig is voor de medicatie van Zsolt, lekt aan alle kanten en koelt niet meer goed. Natuurlijk zorgen wij voor een nieuwe koelkast en brengen die al de volgende dag. Emese vraagt ons hun sponsorgezin ontzettend hartelijk te danken voor de grote en onmisbare hulp en bedankt SOS voor de koelkast, incontinentie materiaal voor Zsolt en Lajos en de voedselbonnen. De voedselbonnen zijn verschrikkelijk hard nodig, net als het incontinentiemateriaal, dat is onbetaalbaar voor dit gezin.

Het team van Cees en Yvonne is natuurlijk ook al lang op pad om de gezinnen in de buitenwijken te bezoeken. Vandaag gaan wij eerst naar de Morii omdat wij weten dat daar de mensen meestal thuis zijn. Het 1ste huisje op de Morii is dat van Annamaria en dat van haar tante Emma en oom Istvan-Sandor. Helaas is het hutje van Annamaria dicht met een grote spijker en een stuk hout en het hutje van Emma en haar man staat open maar er is hier niemand te zien. Best een beetje vreemd op dit tijdstip van de dag. Later op de dag zullen wij nogmaals gaan kijken of er iemand te vinden is. De hutjes, die tegen elkaar aan staan, zien er wel heel erg slecht uit. Wat zou het geweldig zijn als wij een ander huisje zouden kunnen laten bouwen, een verbouwde 40 voet container of een soort mobiel huis neer konden zetten!! Wij zijn bang dat het hele boeltje instort.

Een stukje lager vinden wij het krot van Iudit, de moeder van Adrianus. Het geheel lijkt een beetje opgeruimd en wij geven haar daarvoor de complimenten. Ook al is iemand heel erg arm, opruimen en rotzooi weggooien kan natuurlijk altijd. Zowaar is Adrianus de andere kant van het krot aan het opknappen en het schijnt hem aardig te lukken. Er zijn wel materialen nodig en wij helpen hem met hout en een slot voor op de deur. Wij beloven hem een kachel als alles klaar is. Hij mag dan Levente bellen en via Levente kunnen wij dan een kachel laten brengen. Adrianus glundert van trots. Mooi!!

Weer een stukje naar beneden treffen wij Veronika. Zij is net terug komen lopen van de Cara Mia waar zoontje Gyorgy naar de crèche gaat en School 1 waar haar dochtertje Alexandra onderwijs krijgt. Prachtig om te zien dat zij nu zo goed voor haar kinderen

^ Het huis waar Emese, Lajos, Zsolt en Orsolya wonen

De man van Emese en vader van Zsolt >

De rolstoel van Zsolt v Zsolt, altijd blij als er bezoek komt. v

zorgt en hen iedere dag naar school brengt. Ook Veronika bedankt voor alle hulp van hun sponsorgezin en SOS voor het winterhout en de ondersteuning voor de warme lunches voor beide kinderen op school en crèche.

Tussen de bedrijven door kopen Cees en Yvonne een paar tassen met boodschappen en luiers en bij de apotheek kopen zij medicatie voor een paar gezinnen.

Op de Campul Sarat bezoeken wij Maria. Haar man Adelbert heeft haar vorig jaar verlaten en Maria aan haar lot overgelaten. Maria kan haast niet meer lopen en dat terwijl het toilet buiten is. U kunt zich voorstellen wat een toestand dat in haar hutje is!! Inmiddels heeft Nono van de sociale dienst haar een postoeel gebracht. Nu zou er ook iemand moeten zijn die de postoeel leegt. Deze situatie is hopeloos en mensonterend. In plaats van voedselbonnen hebben wij boodschappen voor haar gedaan. Etenswaren die zij zelf kan maken en niet afhankelijk zijn van de burens. Wij weten ook niet zeker of de burens haar wel goed helpen en de voedselbonnen voor haar gebruiken. Levente zal iedere maand een tas met makkelijk, maar goed voedsel bij haar brengen. Eieren, kaas, worst, boter, brood, spek, fruit, blikjes groenten, aardappelen en pasta met saus. Het is Levente wel toevertrouwd dat hij voor haar de juiste boodschappen zal kopen.

Het begint al donker te worden en wij gaan naar ons logeeradres om te zien of de andere teams ook al binnen zijn. Lekker op tijd naar bed en morgen weer vroeg aan de gang.

WOENSDAG

Het gezin op de Ileshi van Kinga en Geza is nu echt aan de buurt om een bezoek te krijgen van Janny en haar team. De kinderen zijn uitgelaten, blij en vrolijk en zijn zó nieuwsgierig wat Janny voor leukjes bij zich heeft. Dat is altijd weer een verrassing.

De handen van Kinga staan door de reuma nu helemaal krom en zij kan haar handen nog maar moeilijk gebruiken. Toch doet zij wat zij kan en kan met een gezin van 3 kinderen niet bij pakken neer gaan zitten. Het is hard werken in een huis zonder water en elektriciteit.

De kinderen gaan iedere dag naar school en krijgen op iedere schooldag een warme lunch aangeboden via SOS. Je ziet gewoon dat het de kinderen goed doet dat zij iedere dag tenminste een warme maaltijd per schooldag krijgen. Dat is zo fijn.

Ook dit hutje is in een zeer slechte staat en ook hier zou een ander huisje, een tot woning verbouwde container of een mobiel huis moeten komen. Wij weten inmiddels dat voor een mobiel huis of een container geen vergunning nodig is van de overheid. Dat zou al heel veel inspanningen en problemen schelen. De kinderen zwaaien Janny vrolijk uit en hopen haar deze week nog een keer te zien.

Nadat Janny in april van dit jaar in paniek naar Yvonne belde over het verschrikkelijk ontstoken oor van Anna, is Janny er nu achter dat de dochter van Anna helemaal geen verzorging voor haar moeder wil van Nono van de thuiszorg. Zij kan haar moeder immers zelf verzorgen! Het oor is nu vreselijk om aan te zien en dat moet een pijnlijke kwestie zijn. Helaas kunnen wij de dochter niet dwingen haar moeder te laten verzorgen, maar wij mogen wel een tube pijnstillende en verzachtende crème voor haar kopen. Natuurlijk wordt de crème gekocht en bij Anna afgeleverd. Wij hebben geen idee waarom de dochter de zorg voor haar moeder niet wil. Onbegrijpelijk!

De Iuhodului is de eerste straat die Cees en Yvonne gaan bezoeken. Het gaat goed in deze wijk en eigenlijk zijn hier geen gezinnen meer die persoonlijke hulp nodig hebben.

Alleen het gezin van Sandor en Martha hebben nog even wat hulp nodig in de vorm van voedselbonnen. Zij hebben immers naast hun eigen 5 kinderen ook de zorg voor Rebeka op zich genomen. Rebeka woonde bij haar oma, maar die kon de zorg voor haar niet meer aan. Het is prachtig om te zien dat Rebeka het heel goed doet en zij een vrolijk en mooi meisje is geworden.

Op verzoek van Janny halen wij de crème voor Anna van de Iliesi bij de apotheek en gaan even naar Ilona van de thuiszorg in de wijk Sarateni voor het ophalen van incontinentiemateriaal voor twee oudere dames op de Iliesi. Ilona van de thuiszorg in de wijk Sarateni krijgt via SOS gemiddeld 95 bananendozen met incontinentiematerialen, sondevoeding, verbandmiddelen, beddengoed, handdoeken, paracetamol en desinfectiematerialen voor haar patiënten. In geval van nood kunnen wij daar altijd incontinentiemateriaal halen voor iemand in een andere wijk. Dat is mooi geregeld en kunnen wij mensen ter plekke helpen.

Al met al vliegt de dag voorbij en het begint al te schemeren. De andere teams zullen al wel op ons logeeradres zijn en al bezig zijn met de voorbereidingen voor morgen.

DONDERDAG

Janny en haar team gaan verder op de Iliesi, en de teams van Marry en Meri gaan vandaag naar de 1 Mai straat en de Minei.

Op de Minei is het een drukte van belang door rondrijdende vrachtwagens met omgezaagde bomen en andere wagens met ladingen grond. Het is erg stoffig omdat de wegen rondom niet geasfalteerd zijn en het zand van de wegen overal heen waait. De mensen op de Minei zijn erg blij met de elektriciteit die sinds kort is aangelegd door de investeerder die de bovenliggende bossen heeft aangekocht, maar de stof en de herrie zijn vreselijk. Wij moeten ook iedere keer wachten totdat een vrachtwagen voorbij gereden is en kunnen dan verder praten. Eniko vraagt voor haar zoon pyjama's omdat hij binnenkort geopereerd zal worden en een nieuwe hartklep zal krijgen. Ook vraagt Eniko een bedrag dat wij kunnen missen voor de reis naar het ziekenhuis in Tigru Mures. Natuurlijk helpen wij haar en vragen Levente een retour buskaart te kopen voor de bustocht naar Tigru Mures. Contant geld geven doen wij nooit, maar zoeken altijd naar een betrouwbare oplossing.

Eniko is hartstikke blij met de hulp en wij wensen hen het allerbeste en een geslaagde operatie. Begin oktober hebben de 5 gezinnen van de Minei van SOS ieder 3 meter winterhout gekregen. Levente heeft ervoor gezorgd dat het hout ook al in stukken is gezaagd. Grandioos !

Aan het einde van het terrein woont Ilka. Ilka heeft jaren voor haar kleinkind Annamaria gezorgd totdat Annamaria begin vorig jaar zomaar door haar biologische moeder is opgehaald. De biologische moeder wilde direct na de geboorte niets van haar dochter weten en liet Annamaria als baby bij Ilka achter. Ilka staat nu met lege handen. Zij is zo verdrietig dat haar kleinkind van haar afgenomen is. Het is niet te hopen dat de moeder van Annamaria geld wil zien en haar misschien zal laten trouwen met een veel oudere man.

Aan de andere kant van de Minei woont Lehel met zijn vader. In mei vorig jaar is Erzsebet, de moeder van Lehel, overleden waardoor het leven van Lehel enorm is veranderd. Zijn moeder was altijd thuis als hij uit school kwam en zorgde dat hij iets te eten kreeg. Zijn

Kinga met haar kromme handen als gevolg van reuma

Een van de plaatselijke apotheken

vader moet van 's-morgens tot 's-avonds laat werken en is er geen tijd om voor Lehel te zorgen. Lehel is pas 14 jaar en heeft al een moeilijke jeugd gehad en is verstandelijk niet in orde. Tot overmaat van alle ellende heeft Lehel ook eens eind april een flinke verwonding opgelopen toen hij op de steel van een zeis was gaan staan. De zeis heeft een flinke hap uit zijn been gesneden en hij is met spoed naar het ziekenhuis gebracht. Als wij het huis binnen komen zien wij een enorme bende en is het een vieze boel. Er is weinig of geen eten en drinken in huis. Lehel is bezig om muziek te maken via een heel oude computer die hij van iemand heeft gekregen. Dat is natuurlijk heel fijn voor hem en een mooie bezigheid om zich niet te vervelen. Omdat Lehel en zijn vader ver weg van de bewoonde wereld wonen, heeft hij geen vriendjes. Erg triest. Wij gaan kijken of wij voor Lehel een computer kunnen vinden waarmee hij zijn hobby kan uitbreiden.

Op de 1 Mai straat staan er al mensen te wachten totdat een team van SOS hen zal bezoeken. Het is voor het team makkelijker om vanaf de laagste nummers te beginnen en als laatste de hoogste huisnummers te bezoeken. De 1 Mai straat loopt naar beneden af en dat loopt makkelijker. Zoals altijd gaat het met de gezinnen aan het begin van de 1 Mai straat best goed en zijn de mensen tevreden. Hier is goed te zien dat de constante hulp heeft geholpen en voor de gezinnen in het begin van de 1 Mai straat zijn voedselbonnen in april en oktober voldoende hulp. Dat is echt zo mooi en fijn.

Het team brengt Timea, de vrouw die 7 zwaar verwaarloosde en/of weggegooide kinderen onder haar hoede heeft, een uitgebreid bezoek. Antal, het 7-jarige jongetje dat begin vorig jaar met diepe wonden als gevolg van messteken binnen kwam, is officieel geadopteerd door een familie in Cluj Napoca. Antal is helemaal gelukkig, kan goed leren en is heel blij dat hij nu een eigen familie heeft met nog een broertje en een zusje. Wat een prachtig bericht.

Natuurlijk brengen wij grote pakken zeepoeder en 20 pakken luiers in maat 4. Timea en haar man zorgen fantastisch voor deze niet-gewenste kinderen en de meeste kinderen zijn niet zindelijk. Zij krijgen van de overheid of gemeente geen enkele toelage, subsidie of vergoeding voor de verzorging. Zij hebben echt onze hulp met zeepoeder en pampers nodig. De kleine Vivien is zo'n mooi en lief meisje geworden. Hoe gelukkig is dit kindje nadat zij gevonden was in een verlaten treinstation midden in de winter!!

Vanzelfsprekend brengt het team van Marry ook een bezoek aan het gezin van Edike en lordache. Hun zoon Rikardo heeft ernstige diabetes en dat is maar niet onder controle te krijgen. Rikardo kan nog steeds niet naar school en uit de onderzoeken die in april gedaan zijn in het ziekenhuis in Tigru Mures is niets bijzonders uitgekomen. Flauwvallen, niet goed kunnen bewegen en zich gewoon niet lekker voelen, is niet fijn voor een jongen van 13 jaar. Wij kunnen goed zien dat het kind niet in orde is. Wij zullen Levente vragen of hij met Rikardo naar een ander ziekenhuis kan gaan voor een second opinion.

Aan het einde van de 1 Mai straat wonen Imola en Romeo, een jong stel met een klein kindje dat in een heel klein gedeelte van een afgebroken huis woont. De rest van het huis is onbewoonbaar en klappert aan alle kanten. Er is geen kachel, geen water en geen eten in huis. Wat een trieste toestand. Wij besluiten naast de voedselbonnen, ook een tas met voedsel en natuurlijk een op hout gestookte kachel te brengen. Winterhout zullen wij bestellen via Levente, dat komt wel goed. Deze jonge mensen doen er echt van alles aan om werk te vinden, maar zigeuners of van zigeuners afkomstige mensen krijgen geen kans op werk. Overigens gaan zij iedere twee weken naar het gemeentehuis om hulp te vragen voor een beter huisje en de aanleg van water. Helaas, de gemeente zegt niets te kunnen

Lehel

doen voor dit stel.

U herinnert zich vast nog wel onze Geza van de 1 Mai straat. Geza woonde met zijn zoon Barna in een slecht huis en Geza huilde altijd dat hij geen eten had. Wij hadden ervoor gezorgd dat er een nieuwe kachel kwam en dat Janos van de 1 Mai iedere week boodschappen bracht. Helaas heeft zoon Barna de kachel verkocht waardoor alle hulp verviel. In afgelopen april zagen wij dat het huis was dicht getimmerd. Geza was overleden en Barna is met de noorderzon vertrokken. Wat schetste onze verbazing toen wij Ana, de vrouw van Geza weer bij het huis zagen. Twee jaar geleden heeft zij Geza en haar zoon Barna in de steek gelaten en is elders gaan wonen. Verbazend dat zij weer terug is in dit slechte en kapotte huis. Natuurlijk vraagt Ana om een kachel en om eten. Dat was voor ons een beetje moeilijk, omdat de kachel die al eerder geplaatst was in dit huis, was verkocht en er zou nooit meer een nieuwe kachel gekocht worden door SOS. De voedselbonnen konden gemaakt worden door Katalin van het administratiekantoor en die konden wij later brengen. Een nieuwe kachel was een ander verhaal. Levente adviseerde om te kijken naar een gebruikte kachel en die voorlopig in dit huis plaatsen. Dat was wel een goed idee en Levente is op zoek gegaan naar een gebruikte kachel. Dat is wel heel fijn.

Jolan en Fodor, die net voorbij de houtfabriek wonen, hadden een verschrikkelijk slechte kachel. Deze kachel is in 2016 door SOS geplaatst en was nu echt aan het eind. In de middag hebben Cees en Yvonne een nieuwe kachel met 3 meter pijp gekocht en deze afgeleverd bij het hutje van Jolan en Fodor. Wat waren deze mensen blij en dankbaar!!!

Ondertussen zitten de andere teams ook niet stil en zijn hard aan het werk om alle gezinnen te bezoeken die op hun lijst staan.

Cees en Yvonne gaan eerst naar de Linistei om lului te bezoeken. Wij horen dat lului als gevolg van kanker op 23 mei is overleden. De familie bedankt ons heel hartelijk voor alle dozen met incontinentiematerialen en de flesjes Nutridrink in de afgelopen 2 ½ jaar. Het was een enorm grote hulp. Wij wensen de familie sterkte met het verlies van de echtgenoot en vader.

De tijd vliegt voorbij en de schemer valt al in. Het is tijd geworden om naar ons logeeradres terug te gaan, een hapje te eten en om weer op tijd naar bed te gaan.

VRIJDAG

Al vroeg in de morgen zijn de teams op pad en het weer is nog steeds prachtig. De nachten zijn koud en laten een temperatuur zien tussen -2 tot -7. Overdag is het zonnig en prima weer om alle wijken te bezoeken.

In de morgen bezoeken Cees en Yvonne scholen en crèches. Wij beginnen bij de Sarateni school. Deze school krijgt ondersteuning met het betalen van de werkboekjes in de Roemeense en Hongaarse taal, alle schoolmaterialen zoals schriften, pennen, potloden etc., uitstapjes naar theater of speeltuin en warme lunches voor de kinderen waarvan de ouders dat niet kunnen betalen. Ildiko de directeur van de school is heel trots en zegt dat het aantal kinderen dat naar school gaat nog steeds groeit. Dat is waanzinnig fijn. Zij hoort van ouders dat als zij de kinderen naar school sturen, zij hulp van SOS krijgen in de vorm van voedselbonnen, een kachel of eventueel andere dingen die nodig zijn in het betreffende gezin. Dat is mooi en dat is precies wat wij willen bereiken.

Een bezoek aan de Sarateni crèche is ook zeker de moeite waard. Hier is het aantal

Zo kwam de kleine Erzsebét binnen bij Timea

Nu is zij dit vrolijke en blijde meisje.

David is sinds mei van dit jaar geadopteerd door een familie in Cluj Napoca. Alles goed heel goed.

kinderen dat vanaf 3 jaar naar de crèche gaat, gegroeid van 23 naar maar liefst 53 kinderen. Geweldig!!! Ook de crèche krijgt alle ondersteuning die nodig is om deze kleintjes onderwijs te geven.

School 2 is daarna aan de beurt en ook op deze school groeit het aantal kinderen dat naar deze school komt. Voor deze school is eveneens ondersteuning voor leerboekjes in twee talen, schoolmaterialen en het betalen van ontbijt en/of warme lunches.

Wel heel jammer dat de klas met kinderen die een grote verstandelijke beperking hebben, is opgeheven. Het was juist zo fijn dat kinderen met ADHD, autisme, schizofrenie en dat soort aandoeningen onderwijs en begeleiding meer kunnen krijgen. Het zou te duur zijn om deze klas in stand te houden.

School 1 is een school waar hoofdzakelijk Hongaarse kinderen naar toe gaan. Vanzelfsprekend krijgt ook deze school alle ondersteuning om het onderwijzen te vergemakkelijken, worden er allerlei school- en knutselmaterialen geleverd en worden er projecten zoals het leren omgaan met computers en leren van de Engelse taal, sterk aanbevolen.

De Iliesi school en crèche liggen in buitenste deel van Sovata en eigenlijk gaan alleen de kinderen van de Iliesi naar deze school. Gelukkig is de Iliesi een kinderrijke wijk en ook dat aantal kinderen dat naar de crèche of naar school gaat, groeit gestaag. Natuurlijk krijgt ook deze school en crèche alle ondersteuning. Jammer dat het in deze wijk niet mogelijk is om de kinderen een warme lunch aan te bieden. Het zou fantastisch zijn als de kinderen een lunch zouden krijgen.

Op de crèche op de Cara Mica komen uitsluitend kindertjes in de leeftijd van 3 tot 6 jaar, die later doorstromen naar de lagere school. Op de Cara Mica zijn veel kinderen waarvan de ouders geen dagelijkse warme maaltijd voor hun kinderen kunnen betalen. Gelukkig kunnen wij, dankzij de prachtige, ieder jaar terugkerende donatie, van **Neele-Vat Foundation** van maar liefst **€ 15,000,-** al deze scholen ondersteunen. De schoolgaande kinderen krijgen hiermee ook de kans op een veel beter leven. Is dit niet geweldig??? Grote dank aan **Neele-Vat Foundation voor deze schitterende donatie.**

Dat het naar school gaan belangrijk is, blijkt wel uit de 8 winkeltjes die nu gerealiseerd zijn in Sovata. Ook deze jonge vrouwen en mannen waren 3 jaar toen zij naar school moesten en nu zijn er een kapsalon, kinderkleding winkel, fietsenmaker, administratiekantoor, kringloopwinkel, groenten en bloemenkassen en twee dames- en herenkledingwinkeltjes. De winkeltjes zijn een groot succes voor degene die een van de winkels runt, maar ook voor de mensen die voor kleine bedragen kunnen kopen wat nodig is. Het mooie is dat uit de opbrengsten van de winkeltjes niet alleen een salaris wordt verdiend, maar ook dat een broer of een zus kan doorstuderen aan de universiteit. De kosten voor een hogere studie zijn gewoon onbetaalbaar voor de meeste mensen en nu kunnen er meer mensen verder doorleren. Wij zijn bijzonder trots op deze ontwikkelingen.

Wat gaat de tijd snel voorbij!!! Wij hebben nog heel wat bezoeken op onze lijst staan en eten snel een zelfgemaakte boterham in de bus. Na deze snelle lunch gaan wij naar de Scurta. Op de Scurta woont mama Katalin, de dame met het vreselijk ontstoken been. Bobi, één van de drie dove dochters van Katalin komt de hoge trap afgerend en roept dat mamma dood is. Amper 2 maanden na ons bezoek is Katalin overleden. Gezien haar

Het kapotte huis van Imola, Romeo en hun kindjes Tina en Nora. De 2 fietsjes hebben wij hen gegeven.

De kachel die Cees en Levente bij Imola en Romeo hebben gebracht.

Erno werkte in de bossen. Na het omzagen van een boom kreeg hij de boom op zijn benen. Een groot deel van zijn onderbenen moesten geamputeerd.

slechte situatie was dat te voorzien. Bobi is erg verdrietig en zegt te hopen dat wij haar en haar zusjes wel blijven bezoeken en helpen. Deze meisjes maken geen kans op werk en zijn afhankelijk van wat de andere Roma's hen geven. Natuurlijk blijven wij hen helpen met maandelijkse voedselbonnen, zeepoeder, toiletartikelen en brengen iedere keer als wij hen bezoeken een flinke tas met boodschappen. Bobi is zo blij dat zij gaat dansen en zingen. Mooi!

Na het bezoek aan deze wijk gaan wij naar de Primavera. Het is altijd gezellig om deze wijk, die wat hoger ligt, een bezoek te brengen. Het zijn voornamelijk Roma gezinnen die hier wonen en zij zijn altijd vrolijk en blij met ons bezoek. Ook de Diliman familie is deze keer van de partij. Wij hebben hen al een paar jaar niet gezien omdat zij geen enkele hulp meer kregen, omdat zij de kinderen niet naar school lieten gaan. Nu de oudste zoon Zoltan (25 jaar) die inmiddels getrouwd is met Mindra (14 jaar) en zoontje David hebben, dachten zij nu ook weer iets te krijgen. Helaas voor de Diliman geen voedselbonnen of wat dan ook. Voor Zoltan en Mindra is natuurlijk een nieuw dossier aangemaakt en zij krijgen nu voor het eerst voedselbonnen. Mindra vertelde al dat als hun zoontje David 3 jaar is, hij naar school gaat. Heel verstandig, want als zij dat niet doet is er voor hen ook niets meer te halen.

Met het hoofd van het terrein en "Mamma" gaat het niet echt goed. Hartproblemen zijn de oorzaak. Wij kunnen goed zien dat het niet echt goed gaat met haar. Wij worden, zoals altijd, vrolijk uitgezwaaid.

Verderop langs de weg komen wij bij Lydia. Ook dit bezoek is fijn om te doen. Haar zoon Mathé is er ook en loopt in een priestergewaad rond. Mathé heeft godsdienstwaan en heeft een klein altaar in de schuur naast het huis gemaakt. Hij doet er niemand kwaad mee, maar voor Lydia is het moeilijk. Haar andere zoon is gokverslaafd en kan haar ook niet helpen. Toch is en blijft Lydia vrolijk en optimistisch, zo mooi om te zien. Zij zegt iedere dag voor haar kinderen te bidden en voor het SOS team dat haar altijd helpt met hetgeen nodig is. Ook Lydia loopt mee naar buiten en zwaait ons vanaf de kapotte stenen trap uit.

Nu door naar de Lunga waar wij een bezoek brengen aan Ella. Ella en haar zoon Szabolcs wonen in een piepklein huisje, dat schoon en keurig opgeruimd is. Er is geen water of elektra. Ella vertelt dat haar zoon Szabolcs heel af en toe dagwerk krijgt van een buurman en daarmee wat geld verdient. Dat is natuurlijk hartstikke fijn. Szabolcs heeft niet veel onderwijs kunnen volgen omdat hij voor zijn depressieve moeder moest zorgen. Verstandelijk is hij ook niet helemaal in orde. Geweldig dat de buurman hem een kans geeft wat werk te verrichten.

En ook nu komt er een einde aan de werkdag. Jammer dat de tijd zo snel gaat en wij vandaag geen bezoeken meer kunnen afleggen. Morgen weer vroeg op en de lijst afwerken die al klaarligt.

ZATERDAG

Janny krijgt vandaag ondersteuning van de teams van Marry en Meri. Er moeten best nog veel gezinnen bezocht worden en Janny heeft al heel veel werk aan haar "eigen" lijst met bezoeken. Het komt vast goed en iedereen doet haar of zijn best.

Cees en ik rijden voor de 4de keer naar de Morii om te zien of Annamaria nu thuis is. Gelukkig treffen wij nu Emma aan, de tante van Annamaria. De deur van het hutje van Annamaria is nog steeds met een grote spijker afgesloten en het lijkt erop dat zij niet thuis is. Emma wist ons te vertellen dat Annamaria terug is naar het getto in Tigru Mures en weer naar haar man Ilie is. Ilie zou een ongeluk gekregen hebben, daardoor veel pijn hebben en heeft Annamaria gevraagd om tijdelijk terug te komen. Het zal toch niet waar zijn? Wij vragen het voor de zekerheid nog even aan Veronika, de achterbuurvrouw die Annamaria heeft geholpen met het verzorgen van de baby. Ook zij bevestigt dat Annamaria is vertrokken en niet heeft aangegeven wanneer zij terugkomt. Hoe kan zij terug gaan naar de man die haar mishandelt en niet voor haar en haar kindje zorgt? Hopelijk komt zij niet zwanger van een tweede kindje terug. En hoe gaat het met de afspraken met de orthopeed voor het voetje van dochttertje Maria ? Wij zijn verbijsterd!!

Op naar de Campul Mic waar wij Ferenc hopen te vinden. Op het geluid van de toeter komt Ferenc naar buiten. Wij durven niet zomaar het terrein op omdat er wilde honden lopen en wij niet weten wat zij doen. Ference komt naar beneden en jaagt de honden weg door handen te klappen en te schreeuwen. Pff... Gelukkig hoeven wij niet door het hek en kunnen de voedselbonnen over het hek aan hem geven. Veel werk heeft hij in de zomermaanden niet gekregen, maar misschien komt er volgende week werk. Zijn zoon Arnold heeft gelukkig vaker wat dagwerk en nu kunnen deze twee mannen het net redden. Ferenc is heel dankbaar voor de voedselbonnen en kan nu weer eten in huis halen.

Vandaag gaan wij kijken wat de prijs is voor de op hout gestookte kachels. In april vonden wij de prijs van € 350,- best aan de hoge kant. Edit, de mevrouw van de winkel op de Principala, lacht ons al toe. Wij hadden haar in april al gezegd dat wij in het voorjaar van 2025 nieuwe kachels zouden plaatsen en dat wij graag een betere prijs wilden hebben voor de kachels. Zij zou kijken welke op hout gestookte kachels goed zijn en die een ruime ingang hebben waar het brandhout in moet. Als die ruimte te klein is, worden er te grote stukken hout in gedaan en dan breekt de bovenplaat. Het gevolg is dat er veel rook in het huisje of hutje komt. Wij hebben bij de controle op Hostad gezien dat er 22 families een nieuwe kachel nodig hebben, dat is best veel. Deze kachels waren al uit 2016 en zijn intensief gebruikt. Er komen allerlei documenten en folders op de toonbank en zij laat ons zien uit welke kachels wij kunnen kiezen. Het was geen moeilijke keuze en de kachels die wij kiezen zijn sterk en hebben de juiste ruimte om het brandhout in te doen en de prijs is nu € 245,- exclusief 3 meter pijp van € 15,- per kachel. Helaas kunnen wij de order voor de kachels nog niet geven omdat er geen veilige en droge opslag is te vinden in Sovata om de nieuwe kachels te bewaren.

De kans dat de kachels in april een beetje duurder zullen worden is klein, zegt Edit. Dat geloven wij en zullen begin april de order voor 22 kachels plaatsen.

Adel van de sociale dienst in de wijk Sarateni vraagt ons om even te kijken naar de woonsituatie van Maria en Ötvos. Zij wonen in het hoger gelegen gebied en dat gedeelte is heel moeilijk te bereiken. Levente weet precies de weg en we rijden met zijn bus op enge en smalle padjes omhoog. De grond is door de dikke bebossing erg vochtig en zijn de paden erg glibberig.

Cees en ik zijn blij dat Levente de weg weet, wij hadden dit adres nooit gevonden. Afgelopen april hebben wij deze twee heel arme mensen al bezocht en zagen dat zij in een half afgebroken en ingezakt huis woonden, zonder deuren en ramen. Wat wij nu zien

Bobi is dolblij met de voedselbonnen.

is echt verschrikkelijk. Het grootste deel van het huis is nu helemaal ingestort en de vraag is wanneer de ruïne helemaal instort. Aan de rechterzijde staat 1 ruimte nog overeind en daar is alles mee gezegd. In deze ruimte wonen Maria en Ötvos, zonder water, eten en warmte. Afschuwelijk. Maria ligt in een ontzettend vies bed en voelt zich ziek. Dat is haar ook wel aan te zien, de arme ziel. Levente kijkt of er iets is waarmee wij de ruimte waar de ramen horen te zitten, af kunnen dekken. Wij vinden een stuk kleed en door twee planken kruislings over elkaar te zetten, blijft het stuk kleed hangen. Wij gaan terug naar het dorp en gaan boodschappen, water, een kachel en winterhout voor ze halen. In de winkel van Dalma halen we broeken, truien, tassen en warme laarzen. Paracetamol hebben wij zelf en met alle aankopen en verzamelde spullen gaan wij weer met Levente omhoog. Ach wat zijn deze twee mensen blij en gelukkig. Iedere maand krijgen zij al voedselbonnen, maar het aantal zullen wij verhogen naar 10. Ook zal Katalin en Miklos, twee van de hulpverleners van de wijk Sarateni, kijken of zij zo nu en dan een warme maaltijd voor hen kunnen maken, dat zou heel fijn zijn.

Wij rijden nog even langs de lleshi om de teams van Janny en Marry op te halen en kijken nog even naar de speeltuin. Er zijn weer een aantal kinderen heerlijk aan het spelen. Het is zo mooi om te zien dat de kinderen van de lleshi het zo leuk en fijn hebben met elkaar. Ook een aantal ouders zitten gezellig met elkaar te kletsen en houden een oogje in het zeil. Zo leuk.

Wat vroeger dan anders gaan wij naar ons logeeradres om alles klaar te leggen voor het bezoek aan de wijk Hostad. Dat is altijd spannend en wij moeten ons altijd voorbereiden op wat komen gaat.

Zo is er weer een dag voorbij, maar gelukkig loopt alles volgens de planning en dat is heel fijn.

ZONDAG

Een beetje later dan gebruikelijk zitten wij aan het ontbijt. Met de mensen op Hostad is afgesproken dat wij rond 10.00 uur op het terrein zullen arriveren. De bus van Levente staat volgeladen en zal alvast alle dozen met brei- en haakwerk, de poppen, knuffels en de paracetamol vast bij het gemeenschapshuis brengen. Later komt Levente terug om 6 vrijwilligers mee te nemen naar Hostad en Cees neemt 6 plaatselijke hulpverleners mee in zijn bus naar Hostad.

Het is verschrikkelijk jammer en verdrietig dat wij door de extreem strenge regels van de Roemeense overheid geen breiwerken meer mogen meenemen. Deze zouden niet uit een winkel komen en dus niet nieuw zijn!! Echt belachelijk en hoe krijgt de overheid dit verzonnen? De mensen vechten om de dekens, de poncho's, truien en vesten. Wij vinden het echt heel erg vervelend om dit aan de mensen te vertellen. Niet alleen breiwerken zijn verboden, maar ook fietsen, rollators, bedden, matrassen en rolstoelen. Alleen goederen die echt nieuw zijn, mogen meegestuurd worden. Hopeloos.

Omdat er veel goederen niet meer mee mogen, zullen wij bij dit reisverslag een aparte lijst doen wat wel mag en wat niet mee mag.

Ondertussen zijn wij aangekomen op Hostad en zo te zien is bijna iedereen al aanwezig. Iedereen moet zelf met zijn of haar CNP kaart komen en mag niet voor andere bewoners spullen en enveloppen met voedselbonnen op komen halen. Het is belangrijk om te weten dat iedereen die genoteerd staat ook aanwezig is. Het is zondag en voor zover wij weten

Niemand te bekennen bij het huisje van Annamaria

werkt er niemand op de zondagen. Ook het plukken van bessen of paddenstoelen is voorbij en ook de aardappels zijn al geroid.

Maria en Yvonne maken zich klaar om de map met de gezinsdossiers, de voedselbonnen en de paracetamol klaar te leggen. Het is nu al een duwen en dringen om als eerste geholpen te worden. Wij manen iedereen rustig te blijven en vooral niet te duwen en te schreeuwen. Ondertussen maken Klara en Tunde, twee van onze Roemeense hulpverleners, samen met Janny en Meri de dozen open met breiwerken, knuffels en poppen. Ook bij die bus is het een duwen en dringen van jewelste. Gelukkig maant Levente de mensen om rustig te blijven en dat iedereen iets krijgt. Om 10.30 uur is alles klaar en kunnen wij beginnen met het controleren van de dossiers en CNP nummers en het uitreiken van de voedselbonnen en de paracetamol. Tussentijds moeten wij iedere keer de mensen vragen afstand te houden, niet voor te dringen en te duwen. Wij moesten zelf ook wel grote afstand houden van alle bewoners, omdat iedereen onder de luizen zat. Het gerucht gaat ook dat polio weer de kop opsteekt in heel Roemenië. Redenen genoeg om flinke afstand te houden. Natuurlijk krijgen wij veel vragen over een nieuwe kachel. Degene die op de lijst staan krijgen een goed bericht en de anderen moeten nog zeker een half jaar wachten voordat zij aan de beurt zijn.

Als de eerste 20 dames en heren aan onze tafel zijn geweest en hun voedselbonnen hebben gekregen, starten de dames met het uitdelen van de breiwerken. Mijn hemel wat een geduw, gekrijs en geschreeuw. Adam, de beheerder van het gemeenschapshuis en Levente proberen de mensen in rijen te krijgen zodat iedereen aan de beurt komt. Dat was makkelijker gezegd dan gedaan. Uiteindelijk zijn de dames gestopt met uitdelen tot iedereen redelijk rustig in een rij stond om één voor één iets te krijgen van de breiwerken, knuffels of poppen. Wat een spektakel!!! De bewoners nemen alle lege bananendozen en gebruiken die als opruimdoos en/of als brandmateriaal voor de kachel.

Het uitreiken van de voedselbonnen, de paracetamol, de breiwerken, knuffels en poppen heeft in totaal 5 uur geduurd. Onze Roemeense hulpverleners en onze vrijwilligers slaken een zucht van verlichting en zijn blij dat alles goed verlopen is.

Onder het genot van een kopje koffie in het tankstation praten wij dit bezoek nog even door om te zien of wij het uitdelen nog kunnen verbeteren of moeten veranderen.

Wij zijn lekker vroeg thuis en gaan eerst onder de douche om er zeker van te zijn dat wij geen luizen of vlooiën hebben meegenomen van Hostad. Als iedereen klaar is, gaan wij een hapje eten en maar weer op tijd naar bed.

MAANDAG

Na het ontbijt gaat Janny naar de Iliesi om de laatste 7 gezinnen te bezoeken. Dan hebben alle 156 gezinnen op de Iliesi een bezoek van een van de teams gekregen. Janny wist te vertellen dat er wel 6 baby'tjes geboren gaan worden. Dat is mooi en voor Janny weer werk aan de winkel voor het maken van de babypakketten.

Cees en Yvonne gaan even langs bij Nono van de thuiszorg en Emola van de thuiszorg. Nono is heel erg blij met de medische spullen en Emola van de sociale dienst is heel blij met de kleine kleurboekjes en kleurpotloden voor de kinderen in de gezinnen die zij dagelijks bezoekt.

Natuurlijk gaan wij ook even naar de wijk Matricii waar Moniká woont met haar ouders en zusje en broertje. Zoals u weet is Moniká geboren zonder onderkaak en tanden en heeft allerlei andere handicaps. Wij hopen dat Moniká nu wel thuis is. In april was zij wéér net

Een deel van het ingestorte huis van Maria en Ötvos

Het kled wat voor het kapotte raam hebben gehangen

thuis uit het ziekenhuis in Szeged in Hongarije. De operatie om haar weer te laten horen is nog niet voor 100% gelukt en daar heeft Moniká best problemen mee. Het meisje heeft al zoveel operaties ondergaan en is het eigenlijk een beetje zat en dat is te begrijpen. Op 3 november kregen wij via Maria het bericht dat Moniká weer in het ziekenhuis is en dat haar moeder Csilla zal laten weten als zij weer thuis zijn. Op 11 november komt er weer een bericht via Maria over Moniká.

In de zomer heeft Monika een operatie gehad om stukken kaak aan te brengen zodat haar gezicht niet verder in zou zakken en haar minder pijn zou bezorgen. Zij verbleef daarvoor 6 weken in het ziekenhuis in Szeged. De schroeven die gebruikt zijn om het aangebrachte stuk kaak vast te zetten, zijn gaan ontsteken. Dat zorgde ervoor dat Monika diverse keren terug moest naar het ziekenhuis in Szeged om de ontstekingen weg te krijgen en de schroeven te vernieuwen. Een heel moeilijke en pijnlijke periode voor Monika. Wij zouden graag foto's van Moniká willen ontvangen, maar Moniká wil absoluut niet dat er foto's gemaakt worden van haar gezicht. Dat is begrijpelijk. Helaas moet Monika voor deze kwestie sowieso nog twee keer terug om de schade van de geïnfecteerde schroeven te herstellen. Uit de grond van haar hart bedankt Csilla de Nederlandse sponsors voor de ontzettende grote steun die zij krijgt en zij betuigt haar grote dankbaarheid.

Wij hopen u met dit verslag een goed beeld te hebben geven van de situaties in Sovata en Sarateni. Het is de bedoeling dat wij in april 2025 onze families weer gaan bezoeken. Dat zou fantastisch zijn.

Alles wat wij hebben kunnen doen, is mogelijk gemaakt door u!! Dankzij de trouwe donaties van kleding, schoeisel, voedsel, school- en knutselspullen, financiële donaties, breiwerken en alle andere goederen, konden wij heel veel mensen gelukkig maken en hen brengen wat zij zo hard nodig hebben. Wij zijn u meer dan dankbaar en hopen dat u ons blijft ondersteunen. Wij gaan gewoon door met het uitzoeken en sorteren van de goederen, het inpakken van de dozen en vooral verder kijken naar het verbeteren van de woonsituaties samen met de gemeente en het realiseren van nieuwe projecten, zoals aanleg van stromend water en het realiseren van dagopvang voor zieke en demente ouderen.

Onze grote dank gaat uit naar **Bergschenhoek Groep BV uit Bergschenhoek** voor het drukken van dit prachtig uitgevoerde verslag en **RANFRU Stoverij uit Strijen** voor de honderden bananendozen per jaar.

Transportbedrijf Neele-Vat Logistics uit Rotterdam natuurlijk ook heel hartelijk bedankt voor het opslaan van de gereedstaande pallets in het gebouw aan de Marco Polostraat en **Van der KAA Transport Moordrecht Holland BV** willen wij heel hartelijk bedanken voor het gebruik van de bus én de brandstof voor het ophalen van goederen in heel Nederland. Als laatste onze ongelooflijk grote dank voor de jaarlijkse schitterende donatie van **€ 15.000,- van Neele-Vat Foundation** voor schoolprojecten.

Wat moeten wij zonder al onze prachtige en trouwe sponsors !!!

NAGYON KÖSZÖNÖM SZÉPEN (heel hartelijk dank) namens de mensen uit Sovata en Sarateni.

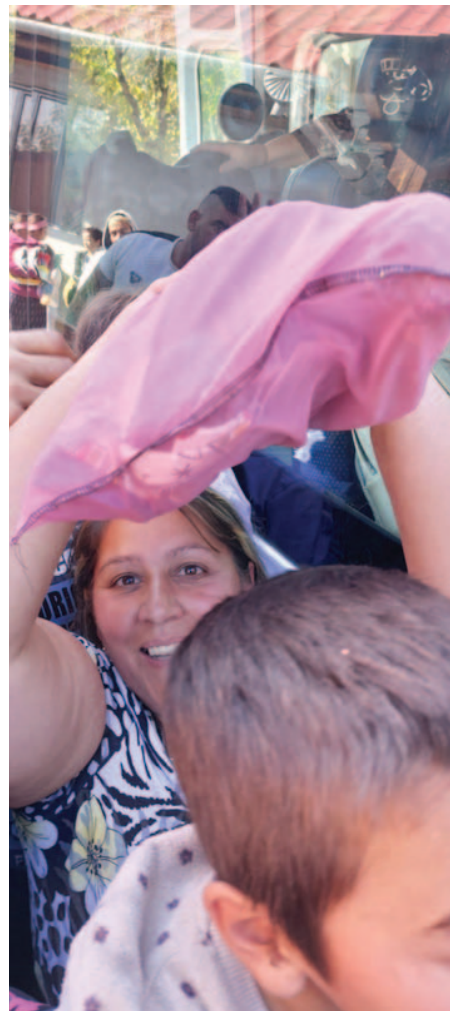

Ileana is zo blij met de voedselbonnen en het vest van Yvonne

Praktische tips voor hulpverlening

Bedrijven, instellingen, stichtingen en vele van u vragen ons: "Wat kunnen wij naast een financiële steun en kledingdonaties nog meer doen voor bijvoorbeeld de scholen en crèche-project en SOS?" Naar aanleiding van deze vraag hebben wij wensenlijsten samengesteld met artikelen die voor de scholen, crèches en gezinsondersteuning heel erg belangrijk zijn. Het kan u wellicht helpen makkelijker een keuze te maken wat u nog meer zou kunnen betekenen voor de kinderen en gezinnen van Sovata en Sarateni in Roemenië.

Wensenlijst voor de lagere scholen en crèches

Schriften en bloc notes	Vouwblaadjes(gekleurd) A4 en A5
Waterverf en penselen	Kopieer, teken-en crêpepapier
Potloden en puntenslijpers	Scharen voor groot en klein
Knutselmateriaal en stickers	Plak stiften en potten plaksel
Kleurboekjes	Ballpoints (met of zonder reclame)
Kleurpotloden en stiften	Grote kralen om te rijgen en draad

Wenslijst voor het project gezinshulp

Blikken vlees, zakjes droge soep, gedroogde bruine en witte bonen, spliterwten, blikjes tomatenpuree, pasta, rijst, macaroni, thee, oploskoffie, oplos chocolademelk, bouillonblokjes, blikjes leverpastei, handzeep, tandpasta en tandenborstels, handdoeken, theedoeken, warme sokken, waxinelichtjes en paracetamol.

Financiële donaties en giften

Natuurlijk zijn en blijven ook financiële donaties zeer belangrijk.

Van de financiële donaties worden bijvoorbeeld in Roemenië zelf voor de lagere scholen werkboekjes en leesboeken in de Roemeense en Hongaarse taal aangeschaft en wordt het verbeteren van de woon- en leefomstandigheden betaald. Verder kan voor 5 euro een SOS voedselbon worden uitgegeven, waarvan twee volwassen mensen bijna een week kunnen eten. Helaas is het kopen van vlees geen optie omdat de prijs van het vlees onbetaalbaar is voor de meeste mensen. SOS voedselbonnen worden op naam van de begunstigde uitgeschreven en kunnen verzilverd worden in de kleine supermarkten. Een van onze Roemeense hulpverleners controleert de verzilverde voedselbonnen op het juiste gebruik er van. Bij onregelmatigheden worden de onterecht verzilverde voedselbonnen door de supermarkt niet betaald door SOS.

Contactgegevens Yvonne Willebrands

☎ 06-24521969

✉ yvonne@stichtingsovata.nl

🌐 www.stichtingsovata.nl

Locatie loods

Langeweg 5E
3261 LJ Oud-Beijerland

Overig

Erkend ANBI
KvK Rotterdam 24420113

IBAN rekeningnummer: NL88 INGB 0003 5337 95